

Rozhovor s Kateřinou Tučkovou

27.1.2026 - | Městská část Praha 1

Výrazná osobnost, spisovatelka, dramatička, historička umění a kurátorka Kateřina Tučková, držitelka mnoha ocenění, autorka mnoha vydaných knih, má na svědomí velké množství spokojených čtenářů. V ulicích Prahy ji většinou potkáte zamyšlenou nad dalšími literárními náměty.

Režisér Tomáš Mašín právě dotočil podle jejího románu Vyhnání Gerty Schnirch dvoudílnou adaptaci pro HBO a Českou televizi. Za tuto knihu získala Kateřina Tučková cenu Magnesia Litera. Cestuje křížem krážem po republice a beseduje se svými čtenáři, besedy se konají i na místech událostí jejich románů. Na podzim a v zimě ji čekají i cesty delší, mimo Evropu.

Potkáváme se v centru rušné Prahy; v místě vašeho bydliště. Jak se žije ženě - spisovatelce, která potřebuje pro svou práci primárně klid, ticho a koncentraci. Najdete někde svoje tiché místo pro práci?

Ano, jde - ticho mám přes den v našem pražském bytě, kde mám pracovnu, a pokud domov zrovna ovládají děti, přesouvám se do Klementina, kde mívám nachystané nějaké studijní materiály. Ve vědecké studovně je také klid a koncentrovaná atmosféra.

Sedíme spolu kousek od Václavského náměstí, kterým prošlo mnoho zásadních historických událostí. Jak vás toto vědomí inspiruje? Máte ráda Prahu, jaká místa jste si oblíbila?

Prahu mám ráda hlavně pro kulturní ruch, který tu panuje. Ale co se týče mé práce, tak mě neinspiruje město, ale spíše lidé, kteří v něm žili. Obzvlášť mimořádné ženy - například nositelka Nobelovy ceny za mír Bertha von Suttner nebo politička Františka Plamínková, o níž jsme spolu s režisérkou Zuzanou Zemanovou připravili dokument. Nebo Milada Horáková, Milena Jesenská. Také umělkyně jako Zdeňka Braunerová, Toyen, Adriana Šimotová nebo spisovatelky jako Božena Němcová, Daniela Hodrová nebo nedávno zesnulá Zdena Salivarová. Ženy, které tu působily a tvořily a svou činností formovaly své okolí v nejrůznějších společenských podmínkách, mě zajímají a podněcují pak dál mé úvahy.

Zajímala vás vždy historie? Bavila vás četba od malička? Četl vám v dětství někdo? Měla jste své oblíbené spisovatele? Byla pro vás nějaká kniha absolutním zásahem?

V naší rodině se vždycky četlo, ale lásku ke knihám mi předal hlavně dědeček, který nám, svým vnoučatům, pravidelně předčítal a pečlivě budoval knihovničku. Knihy u nás měly své pevné místo a byly přirozenou součástí každodenního života. Velkou roli v mém vztahu k literatuře pak sehrály i učitelky na základní a střední škole - to díky nim jsem se pak hlásila na univerzitu ke studiu češtiny a literatury. V dětství jsem chodila do skautu, takže mým prvním oblíbeným spisovatelem byl Jaroslav Foglar, později samozřejmě Karel May, jejichž knihy mám díky dědečkovi komplet. Foglarovy příběhy mě úplně pohltily - fascinoval mě svět Rychlých šípů a vždycky jsem chtěla poznat místa, kde se jejich dobrodružství odehrávala. Tak to se mi v Praze splnilo. No a koncem středoškolských studií, kdy jsem se pročetla dějinami literatury, jsem si začala postupně hledat vlastní čtenářskou cestu - a některé z nich mě zasáhly natolik, že ovlivnily nejen můj pohled na svět, ale i životní směřování. K těm nejdůležitějším patří určitě romány Toni Morrison, obzvlášť její *Jazz* a *Milovaná*, *Příběh služebnice* od Margaret Atwoodové, kniha *Daniel Stein*, *překladatel* od Ljudmily Ulické, ale hodně jsem se naučila také z tvorby Věry Sládkové, pozapomenuté české spisovatelky, která byla autorkou knižní předlohy pro film *Vlak dětství a naděje* a za mnohé vděčím také textům i životní zkušenosti už

zmíněné pražské rodačky Zdeny Salivarové.

Po svém prvním románu jste se stala známou a oceňovanou spisovatelkou. Následovaly knihy další. Máte nějaké své dílo, které máte nejraději? Které je pro vás stěžejní?

To ne, všechny své knihy mám ráda stejně. Ke každé mě ale pojí trochu jiný vztah, protože s každou jsem nasbírala jiné zkušenosti. S *Vyhnáním Gerty Schnirch* jsem si při vstupu na literární scénu zažila křest ohněm, když se mnou čtenáři o česko-německém poválečném vyrovnání debatovali často i agresivně, ale posléze i obrovskou radost, když se představitelé Brna v roce 2015 oficiálně omluvili za oběti tzv. Brněnského pochodu smrti. S *Žitkovskými bohyněmi* jsem zase zažila krásné přijetí na mezinárodní scéně a *Bílá Voda* mi pohnula životem snad nejvíc, protože jsem během deseti let, kdy jsem knihu psala, procházela i velkým osobním hledáním. A takhle to je s každým románem, povídkou nebo hrou – vždycky se stává součástí mého života, ovlivňujeme se vzájemně, a po dokončení práce jsem pokaždé trochu jiným člověkem.

Národní divadlo má v repertoáru „vaši“ Bílou vodu, jak jste spokojena s adaptací? Jak ji vnímáte na prknech ND?

Dramatizace Bílé Vody v Národním divadle se mi opravdu hodně líbí — scénárista Daniel Majling spolu s režisérem Michalem Vajdičkou našli dobrý klíč, jak román přenést na jeviště. Což byl skutečně náročný úkol, protože román má přes sedm set stránek. Ale ono není potřeba zahltit diváka všemi detaily z knihy — důležitější je přenést její poselství skrze dobře vykreslené osudy postav. A ty se tu hercům podařilo navíc výborně uchopit — výsledek je skutečně perfektní herecká souhra. Navíc doprovázená působivou hudbou **Michala Novinského**, která atmosféru podtrhuje bezmála filmovým způsobem.

Podle vaší knihy se právě dotočil film a vytvářejí se divadelní interpretace — necháváte tvůrcům volnou ruku?

Víceméně ano, protože po dopsání knihy se chci věnovat dalšímu tématu a přepracovávat stejný námět do nové formy mě neláká. A možná bych v tom ani nebyla dobrá. Přece jen mám své oblíbené postavy a scény a ty je pro účely jeviště potřeba někdy škrtnout nebo významně přepsat. Což udělá někdo, kdo má od knihy větší odstup než já, lépe. Navíc všechny mé knihy mají v rukou skuteční profesionálové, takže věřím v dobrý výsledek. V případě divadelních adaptací se to zatím pokaždé podařilo a myslím, že se to podaří i ve filmu, který režíroval Tomáš Mašín. Ostatně, uvidíme to už brzy, dvoudílný film o Gertě Schnirch se právě stříhá a v televizi se objeví počátkem příštího roku.

Nedávno byly volby do poslanecké sněmovny - jsou pro vás důležité? V čem? Fandíte ženám v politice?

Samozřejmě – od plnoletosti chodím volit, považuju to za povinnost. Nejsem typ, který by svou zodpovědnost přehazoval na ostatní a potom vykřikoval, že neměl šanci něco ovlivnit. A kromě slibů na kandidátce, které samozřejmě vyhodnocuju podle angažmá stran v předchozím období, zohledňuju i zastoupení žen. Protože jejich přítomnost v politice – ostatně v jakémkoliv sektoru – je obrovsky důležitá. Pro jejich jiný pohled, jinou žitou zkušenost, jiný způsob přemýšlení, který reprezentuje celou polovinu voličstva. Myslím, že většina politiků nevnstupuje do politiky proto, že by se chtěla přiblížit ke zdrojům nebo získat moc. Ty, které znám, do ní vstupovaly, přestože je to mimořádně nehostinné prostředí, proto, že ve svém občanském životě narážely na bariéry, často znevýhodňující obecně ženy nebo děti. A chtěly to změnit, což jde často jen z patra komunální nebo vyšší politiky. Proto bych i Praze přála co nejvíc politiků, které veřejný prostor a soužití obyvatel nebudou považovat za podřadné téma.

Víte o něčem, co by se dalo v Praze spravit?

No jéje. Instrukce, kultura a její nabídka tu funguje výborně. Ale radnice jedničky by se měla víc zaměřit na rodiny s malými dětmi, na jejich potřeby a aktivity. Zajistit bezpečí a čistotu v parcích, investovat do herních prvků, posílit nabídku Domu dětí a mládeže anebo promyslet podobu akcí pro předškolní a školní děti typu Mikulášské a podobně. Přestože centrum Prahy kypí životem, kvůli aktivitám dětí musíme často jezdit někam pryč. A takové vytlačování místních nezájmem o jejich potřeby se mi nezdá dobrou strategií pro budoucnost města. Takže Praze 1 přeju osvícenou politiku, kde bude co nejvyšší zastoupení političek s mateřskou zkušeností.

Co vás čeká a na co se těšíte?

Profesně mě na podzim čeká několik výjezdů na zahraniční literární festivaly – do Helsinek, Krakova, Tokia. Toho posledního se ale trochu obávám. Začíná sezóna nemocí a s malými dětmi nikdy do poslední chvíle nevím, jestli skutečně odletím. Skloubit cestování s péčí o rodinu je holt náročné. Ale jinak se těším často a ráda – z každé dobré knížky, šálku kávy, shlédnuté výstavy, divadelní hry, z všetečných dětských otázek, cvičení se sestrami Sokolkami, z každého milého setkání.

<https://www.praha1.cz/rozhovor-s-katerinou-tuckovou>